

Meerderheid ondernemers verdient onder minimumloon

Zelfstandig zijn is allerminst zaligmakend, laten cijfers van de Kleinbedrijf Index zien

Al bijna vier jaar doet lector Lex van Teeffelen van Hogeschool Utrecht met zijn Kleinbedrijf Index onderzoek naar het wel en wee van kleine mkb-bedrijven in Nederland. Wat blijkt? Het is niet altijd wel en wee in de portemonnee van de kleine ondernemer. Maar liefst 55% van de kleine ondernemers verdient onder het minimumloon.

Auteur: Willemijn van Iersel

Gek genoeg bestond dit onderzoek van lector Lex van Teeffelen hiervoor nog niet, want het CBS publiceert alleen gegevens van bedrijven met meer dan 5 fte personeel in de conjunctuurmonitor. Terwijl dit slechts zo'n 5% van de markt is, aldus Van Teeffelen. 'Heel raar dat we over zo'n klein percentage dan uitspraken doen en er conclusies aan verbinden, toch?' Met de Kleinbedrijf Index is er meer zicht op hoe kleine ondernemers en zelfstandigen het doen in Nederland.

Klein is niet altijd fijn

Kleine bedrijven kent de hovenierssector maar al te goed. Uit de meest recente data van het CBS blijkt dat maar liefst 92,68% van de hoveniersbedrijven minder dan 5 fte heeft. Hiervan is zelfs bijna 77% zelfstandig hovenier. Van Teeffelen: 'Je ziet dat het leven als zelfstandige lonkt; veel vrijheid en men denkt veel te ver-

dienen. Maar daarin vergissen ze zich vaak. De gemiddelde ondernemer in ons onderzoek werkt tussen de 44 en 48 uur per week. Ze werken hard en maken veel uren. En dan zit 55% nog steeds onder het minimumloon. Dat kán gewoon niet, dan zit er dus iets níet goed in je bedrijfsvoering.'

Te lage marges

Van Teeffelen ziet dat veel kleine ondernemers te lage marges hanteren. 'Dan kun je jezelf ook niet fatsoenlijk uitbetalen. Veel omzet halen zegt niet zoveel, want zonder fatsoenlijke marges kun je niet investeren in jezelf én je bedrijf. En dat zijn juist twee dingen die ervoor zorgen dat je kan groeien. Wij zien dat gemiddeld zo'n 5 tot 10% van de omzet wordt terug geïnvesteerd in het eigen bedrijf. Dat is veel te weinig. Als je mee wilt en wilt blijven vernieuwen, zul je méér daaraan moeten besteden.'

Van Teeffelen doelt hierbij op zaken zoals verduurzaming, denk aan elektrificatie, maar ook marketing of bijvoorbeeld coaching.

Volgens Van Teeffelen worden in veel branches té krappe marges gehanteerd. Kijk bijvoorbeeld naar de transportsector; hier kunnen de kleine (familie-)bedrijven veelal niet mee in de elektrificatie van het wagenpark, aldus recent onderzoek van het Financieel Dagblad. Deze bedrijven blijven dus achter en stoppen of worden opgekocht door grotere partijen. Van Teeffelen: 'En wat doe je dan als sector: dan help je eigenlijk ook de economie naar de Filistijnen. Want het concurrentieniveau holt nu in de transportsector wel achteruit. De groten worden groter, en uiteraard, ook mede door forse investeringen in nieuwe machineparken, zullen wellicht in de toekomst de transportkosten omhoog gaan. Of dat verkeerd is, is natuurlijk weer een andere vraag...'

“Veel omzet halen zegt niet zoveel, want zonder fatsoenlijke marges kun je niet investeren in jezelf én je bedrijf”

Financiering en regeldruk

Nog iets waar Van Teeffelen tegen strijdt, is de regeldruk vanuit de overheid. De top 4 zaken waar kleine ondernemers tegenaan lopen, zijn volgens zijn onderzoek: de regelgeving rondom de Ziektewet, de verduurzaming van de bedrijfsvoering en de aanvraagprocedures voor subsidies én financiering. De complexiteit van bijvoorbeeld subsidieregels zorgt voor een verlies van arbeidsproductiviteit van 3,2 procent bij de ondernemers zelf. Van Teeffelen: 'Ondernemers willen vaak wel verduurzamen, maar door het woud aan regelgeving en onzekere subsidies sneuvelt een hoop ambitie. En het subsidiesysteem is natuurlijk ook heel raar. Je moet vooraf financieren terwijl je dat als kleine ondernemer vaak niet kunt. Kredietverstrekker Qredits, die de Kleinbedrijf Index mede mogelijk maakt, lanceerde daarom ook de speciale mkb-duurzaamheidsleningen in oktober, zodat je als ondernemer niet zelf vooraf hoeft te financieren.'

Minimumloon

Van de 55% van de ondernemers die onder het minimumloon zit, zit zelfs zo'n 25% onder het bijstandsniveau, aldus de Kleinbedrijf Index. Van Teeffelen: 'Gelukkig zien wij dat ondernemers met personeel de laatste tijd steeds beter gaan verdienen. Er worden betere marges behaald en de ondernemer kan zichzelf meer loon uitbetalen.' Van Teeffelen: 'Over het algemeen zien we dat kleine ondernemers veelal vakmensen zijn. Ze vinden hun vak leuk, maar alles wat eromheen zit vinden ze minder aardig: acquisitie, marketing, financiële verslaglegging, personeel, (vervelende) regeltjes, etc. Je denkt: ik ga lekker voor mezelf werken, geen gezeur van de baas. Maar dat valt soms vies tegen. Je moet als ondernemer gewoon heel veel zaken zelf regelen, zelfs al ben je aangesloten bij een brancheorganisatie. Ik ben zelf ook 8 jaar ondernemer geweest, dus ik weet waar ik het over heb.'

Ondernemen is zwaar

Kortom, ondernemen is zwaar. En daarom nemen faillissementen en het aantal bedrijven dat stopt, volgens hem toe het afgelopen jaar. Zijn uitspraken gelden maar deels voor onze sector. In de hovenierssector gaan maar weinig bedrijven failliet. In de laatste paar jaren gemiddeld slechts 10 bedrijven per jaar. Wat er wel meer gebeurt, zijn stoppende hoveniersbedrijven. Cijfers van het CBS laten zien dat vorig jaar 3,5% van de hoveniersbedrijven is gestopt.

In absolute cijfers zijn dat zo'n 540 hoveniersbedrijven. Volgens Van Teeffelen ontstaan problemen in bedrijven vaak op het kruispunt van werk en privé. Want die scheiding tussen werk en privé bestaat bij ondernemers niet volgens Van Teeffelen. 'Een ondernemer is en blijft immers dezelfde persoon.'

Harder werken is vaak niet het antwoord

Volgens Van Teeffelen is het lastig om te beoordelen of en wanneer een bedrijf financieel gezond is. Wat hij ondernemers wil meegeven, is om de post 'onderhanden werk' zo klein mogelijk te houden. 'Ik zie dit zelf vaak als een goede indicatie of een ondernemer goed bezig is. Zorgt de ondernemer ervoor dat offertes en facturen op tijd worden verstuurd? Werkt het bedrijf wel met voorschotbetalingen? Dat is immers heel normaal, maar toch zie ik dat veel ondernemers dit niet doen of durven, omdat ze denken dat het onvriendelijk overkomt. Dit is echter niet vreemd; het zorgt ervoor dat een deel van het geld binnen het bedrijf blijft. Voor grote opdrachten passen ondernemers dit vaak wel toe, maar voor kleine opdrachten niet. Waarom eigenlijk niet? Daarnaast zijn er de zogenaamde oninbare vorderingen, die direct aftrekbaar zijn van de winst – zorg dat je je boekhouding op orde hebt,' aldus Van Teeffelen. Wat je volgens hem vooral niet moet doen, is nóg harder werken. Dat werkt niet. Wat wél werkt: minder uren ploeteren, meer focus op gezonde marges, een scherpe administratie en durven om hulp te vragen bij een coach of mede-ondernemers.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!